

Kvalitetsrapport på 0-6-årsområdet til udtalelse

Møde den 23. marts 2021

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Dagsorden

1. Præsentation af udkast til kvalitetsrapport for 0-6 årsområdet (40 min)
2. Tid til spørgsmål og feedback (20 min)

Baggrund

Ny dagtilbudslov i 2018

- Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan hvert andet år
- Politisk drøftelse af kvaliteten på dagtilbudsområdet

Byrådsbeslutning fra august 2019

- Kvalitetsrapport til byrådet i ulige år på 0-6årsområdet
- Fokuseret rapport

Dagtilbudsloven om byrådets forpligtelse

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

”Udviklingen på dagtilbudsområdet skal drøftes politisk mindst hver andet år. Udgangspunktet for drøftelsen skal være, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og evt. prioriterede indsatser på området, bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav lovgivningen foreskriver.

På baggrund af drøftelsen skal Byrådet beslutte, om der skal iværksættes tiltag som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Formålet med rapporten er således at give byrådet et afsæt for at drøfte, hvor og i hvilket omfang, der er behov for tiltag, der kan understøtte dagtilbuddenes kvalitetsudvikling.

Dagtilbudsloven om dagtilbudslederens forpligtelser

Det gode børneliv
– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Udarbejdelse og realisering af læreplan og offentliggørelse
- Etablering af en styrket evalueringskultur
- Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan hvert andet år med fokus på sammenhængen mellem målene for de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes udbytte

Proces for udarbejdelse af rapporten

December 2020

- Udsendelse af datapakke
- Anbefaling af temaer i faglige ledernetværk i Børn og Unge

Januar 2021

- Inddragelse af faglige foreninger, lederforeninger og forældreorganisationer
- Rådmand
- Børn og Unge-udvalg

To temaer valgt til kvalitetsopfølgningen

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

Kvalitet i læringsmiljøerne

- Sproglige læringsmiljøer
- Udemiljøer
- Andel af uddannet personale

Børn i sårbare og udsatte positioner

- Visitation til specialtilbud
- Fremmøde
- Kost og bevægelse

Kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Rådmandsbesluttet tema efter bred inddragelse af Børn og Unges ledere
- Thomas Medom har ønsket et særskilt fokus på:
 - De sproglige læringsmiljøer
 - Udemiljøerne / De udendørs læringsmiljøer
 - Andelen af uddannet personale og personalesammensætningen

De sproglige læringsmiljøer

- Forskningen viser, at interaktionen mellem voksen og barn er den mest betydningsfulde enkeltfaktor for børnenes udvikling.
- I Aarhus kan vi se, at 10,6 % af børnene ved 3 år har behov for en sprogindsats ud over den generelle indsats i dagtilbuddet.
- Det viser sig også, at børn med dansk som andetsprog generelt er væsentlig mere udsatte hvad angår sproglige kompetencer.

De sproglige læringsmiljøer

- Interaktionerne mellem medarbejderne og børnene er af ”fremragende kvalitet” baseret på Børn og Unges pilotprojekt med ITERS og ECERS observationer.
- Store variationer i kvaliteten – både fra dagtilbud til dagtilbud, men også mellem afdelinger og helt ned på stue-niveau.
 - ✓ Oplagt at samtænke med det løbende arbejde med evalueringskultur.
- Dagtilbudsloven stiller krav om ”løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse”.

Udemiljøerne

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Dagtilbuddenes udearealer, legepladsen, nærområder og steder i naturen, som sammen med børnene besøges med et pædagogisk formål.
- Udemiljøerne mere i fokus som følge af COVID-19
- Høj kvalitet i udemiljøerne handler om mere end de tilgængelige udearealer
- Vi ved at børn leger flere risikofyldte lege udendørs sammenlignet med indendørs – og at det er en kilde til både kropslig, sanselig og følelsesmæssig udvikling
- Børn i udsatte positioner kommer mindst i naturen.

Udemiljøerne

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Generelt oplever dagtilbuddene et stort potentiale i at bruge udemiljøerne mere aktivt i hverdagen
- Vi ved at kvaliteten daler når vi går udenfor
- Børnene tilbydes et mindre udvalg af legetøj og får stillet færre materialer til rådighed, når de er udenfor.
- Uforløst potentiale i såvel organiseringen som samspillet mellem det pædagogiske personale og børnene.
- Central understøttelse med redskaber samt temamøder med fokus på udendørs læringsmiljøer i en coronatid.

Normering, uddannet personale og -sammensætning

- Det pædagogiske personale – en afgørende del af de pædagogiske læringsmiljøer
- Vigtigheden af organisering, struktur og udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe
- Sammenhæng mellem normering og kvalitet i læringsmiljøerne
- Antal børn pr. voksne henover dagen – Sammenhæng til den faldende kvalitet i udemiljøerne?
- Betydelig spredning også hvad angår normeringen

Normering, uddannet personale og -sammensætning

- Andelen af pædagoger ligger på 64 % i vuggestuerne og 67 % i børnehaverne
 - Falder med 12 procentpoint når der kontrolleres for fravær, vikardækning, åbningstid mv.
- Fremtidsperspektiv:
 - Stigende børnetal
 - Relativ stor andel pædagogisk personale, der nærmer sig pensionsalderen
 - Lovbundne minimumsnormeringer pr. 1. januar 2024
 - Rekrutteringsudfordringer allerede nu
- 55,5 % af de ansatte pædagoger er ansat på under 32 timer om ugen
- Behov for yderligere cirka 800 fuldtidsansatte pædagoger pr. 1. januar 2024

Børn i sårbare og udsatte positioner

Fokusområder:

- Visitation til specialtilbud og inklusion
- Fremmøde
- Sundhed- kost og bevægelse

Løfteevne og kvalitet i dagtilbud

- Dagtilbud af høj kvalitet gør en forskel for børn i udsatte positioner
- Stor variation på tværs af dagtilbuddene i Aarhus
- Dagtilbud m stor andel børn i udsatte positioner formår at løfte børnene
- Løfteevne giver ikke svar på *hvordan* dagtilbuddene løfter kvaliteten. Det kræver at vi ser på kvaliteten i læringsmiljøerne.
- Dagtilbuddene er optagede af hvordan de kan løfte kvalitet for alle børn.
- En udfordring at imødekomme alle børns behov på tværs af børnegruppen

Visitation til specialtilbud og inklusion

- Analyse viser at antallet af børn med særlige behov i dagtilbuddene er stigende
- Forklaring på stigning i indstillinger kan være udtryk for øget fokus i dagtilbuddene på en tidligere, mere forebyggende indsats.
- Dagtilbuddene håndterer på daglig basis børn med særlige behov.
- Fokus på inkluderende fællesskaber og mangfoldighed

Fremmøde

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Tydelig sammenhæng mellem børnenes fremmøde i dagtilbud og senere fravær i skole
- Dagtilbuddene optagede af hvordan de kan samarbejde med forældrene- også ift. at sikre stabilt fremmøde.
- Tidlig indsats gennem sundhedsplejen inden barnet starter i dagtilbud.
- Personale repræsentere en bred pædagogisk- og socialpædagogisk faglighed i arbejdet med specialpædagogiske problemstillinger på normalområdet.

Sundhed- kost og bevægelse

Det gode børneliv

– Sammen om kvalitet for børnene og de unge

- Stor andel af børn med overvægt i nogle af byens dagtilbud.
- Stor variation på tværs af byen.
- Tendens til, at de dagtilbud, som har den største andel overvægtige skolestartere, også har den højeste andel børn med dansk som andetsprog
- Vi har pt. ingen centralt initierede indsatser, der understøtter dagtilbud eller forældre i arbejdet med kost og bevægelse.
- Lokalt kan der være igangsat indsatser, men der er ingen overordnet viden herom.
- En del dagtilbud peger på, at de gerne vil arbejde med at skabe fælles systematik på tværs af dagtilbuddet ift. arbejdet med sundhed, kost og bevægelse.

Dagtilbudsloven om bestyrelsens rolle

- Bestyrelsen skal inddrages i udarbejdelse, evaluering og opfølgning på arbejdet med den pædagogiske læreplan
- Bestyrelsen kan opstille principper for dagtilbuddet, herunder f.eks. Overgang mellem hjem og dagtilbud og det åbne dagtilbud
- Bestyrelsen kan fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde
- Bestyrelsen fører tilsyn med dagtilbuddet ved at kunne drøfte ethvert spørgsmål vedrørende dagtilbuddets virksomhed

Forslag til konkrete refleksionsspørgsmål

- Hvordan forholder bestyrelsen sig overordnede til udkastet til kvalitetsrapporten på 0-6-årsområdet? Styrker/Svagheder ved det foreliggende udkast?
- Hvordan ser det ud i vores dagtilbud i relation til de udvalgte temaer?
 - Er der data, som belyser det? Erfaringer fra medarbejdere, ledere og forældre?
- Hvad bliver bestyrelsen nysgerrig på at vide mere om eller få uddybet nærmere? Hvordan kan der indsamles lokale data herpå?
- Hvordan kan bestyrelsen være med til at kvalificere valget af lokalt fokusområde for dagtilbuddet?
- Hvordan tænker bestyrelsen, at man meningsfuldt kan inddrage børnenes og forældrenes stemme i udviklingen af kvaliteten lokalt?

Samlede tids- og procesplan

Dato	Aktivitet
18. marts – 14. april 2021	Udkast til rapport til udtalelse i dagtilbudsbestyrelser
23. marts 2021	'Høringsmøde'
Ultimo april 2021	Rådmandsmøde: Godkendelse af byrådsindstilling og samlede materiale til byrådets kvalitetsopfølgning og tilsyn på 0-6-årsområdet
9. juni 2021	1. behandling af kvalitetsrapport i byråd
24. juni 2021	Evt. 2. behandling af kvalitetsrapport i byråd

